

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1953-1954.

SEANCE DU 19 NOVEMBRE 1953.

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et du Commerce extérieur chargée d'examiner le projet de loi portant approbation du Protocole sur le statut des quartiers généraux militaires internationaux, créés en vertu du Traité de l'Atlantique Nord, signé à Paris le 28 août 1952 et de la Déclaration entre les gouvernements belge, luxembourgeois et néerlandais, signée à Bruxelles le 20 juin 1953.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1953-1954.

VERGADERING VAN 19 NOVEMBER 1953.

Verslag van de Commissie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel belast met het onderzoek van het wetsontwerp houdende goedkeuring van het Protocol nopens de rechtspositie van internationale hoofdkwartieren, ingesteld uit hoofde van het Noord-Atlantisch Verdrag, ondertekend op 28 Augustus 1952, te Parijs, en van de Verklaring tussen de Belgische, Luxemburgse en Nederlandse Regeringen, ondertekend op 20 Juni 1953, te Brussel.

Présents : MM. STRUYE, Président ; CHOT, CROMMEN, comte d'ASPREMONT-LYNDEN, DE BRUYNE, baron de DORLODOT, DEHOUSSE, GILLON, MOREAU DE MELEN, MULIER, RASSART, ROLIN, TROCLET et le baron NOTHOMB, Rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Sénat a voté le 16 juillet 1952 l'approbation de la convention entre les Etats participants au Traité de l'Atlantique Nord, sur le statut de leurs forces armées et de l'annexe signée à Londres le 19 juin 1951. Cet accord, disait déjà alors votre rapporteur d'aujourd'hui, a constitué une étape importante dans le commun apport de ces états en vue d'organiser la force intégrée destinée à sauvegarder la paix, et, prévu par l'article 3 du Traité de l'Atlantique Nord, il était commandé lui-même en réalité par ce traité primordial.

Il a commandé à son tour le traité actuellement soumis à votre approbation. On ne conçoit pas que soit réglée la situation juridique et administrative des forces armées d'un Etat se trouvant sur le territoire d'un autre Etat, si, en même temps, n'est pas réglée, juridiquement et administrativement, la situation spéciale des quartiers généraux internationaux dont les membres appartiennent cependant individuellement aux forces armées des Etats signataires.

B. A 4715.

Voir :

Document du Sénat :

483 (Session de 1952-1953) : Projet de loi.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De Senaat heeft op 16 Juli 1952 de overeenkomst goedgestemd tussen de bij het Noord-Atlantisch Verdrag aangesloten Staten, betreffende de rechtspositie van hun krijgsmachten en van de bijlage, op 19 Juni 1951 te Londen ondertekend. Die overeenkomst was, zoals uw verslaggever het toen heeft gezegd, een belangrijke stap in de gemeenschappelijke poging van de volken, om een geïntegreerde strijdmacht op te bouwen ter vrijwaring van de vrede en was, doordien zij voorzien werd in artikel 3 van het Noord-Atlantisch Verdrag, in werkelijkheid geboden door dat fundamenteel verdrag zelf.

Zij ligt ook ten grondslag aan het Protocol dat U thans ter goedkeuring wordt voorgelegd. Het is niet denkbaar dat de juridische en administratieve positie van de krijgsmachten van een Staat, die zich op het gebied van een andere Staat bevinden, wordt geregeld zonder tevens een juridische en administratieve regeling te treffen voor de bijzondere positie van de internationale hoofdkwartieren, waarvan de leden nochtans individueel tot de krijgsmachten van de ondertekende Staten behoren.

B. A 4715.

Zie :

Gedrukt Stuk van de Senaat :

483 (Zitting 1952-1953) : Wetsontwerp.

L'exposé des motifs exprime brièvement dans ces quatre derniers paragraphes l'économie du protocole mais n'indique pas suffisamment pourquoi l'accord du 15 juin 1951 ne règle pas le cas des quartiers généraux.

La Commission, qui reste hostile en principe à tout traité superfétatoire, à toute extension supplémentaire d'immunités fiscales à de nouvelles catégories de fonctionnaires européens, à la création de nombreuses personnalités civiles internationales, a désiré connaître d'une façon plus précise les motifs qui ont justifié aux yeux du gouvernement la nécessité de ce protocole.

Votre rapporteur a demandé à ce sujet une note justificative plus complète au Ministère de la Défense nationale. Voici la réponse du département :

1° Dans l'organisation militaire mise sur pied à la suite du Traité de l'Atlantique Nord, un certain nombre de quartiers généraux interalliés ont été créés. Ce sont des organismes qui occupent un personnel composé de militaires détachés des Etats-NATO et d'agents recrutés directement par le Q.G.; les quartiers généraux interalliés disposent d'un budget propre, alimenté par des contributions des Etats-NATO.

2° Il n'existe actuellement aucun quartier général interallié en Belgique; par contre, en France, il y en a plusieurs, notamment le quartier général suprême des forces alliées en Europe (SHAPE). Les Français n'ont pas tardé à se rendre compte que le fonctionnement de ces quartiers généraux se heurtait, chez eux, à un certain nombre de dispositions légales; ils ont pu pendant quelque temps, fermer les yeux sur les illégalités qu'entraînait la présence de ces quartiers généraux sur leur territoire, mais ils ont insisté de plus en plus vivement pour que la situation soit régularisée par l'adoption d'un traité fixant légalement le statut de ces organismes.

3° Il est apparu, en effet, que des dispositions ayant force de loi, étaient nécessaires :

- pour rendre applicable aux quartiers généraux interalliés, moyennant certaines adaptations, la Convention du 19 juin 1951 entre les Etats-Parties au Traité de l'Atlantique Nord sur le statut de leurs Forces;
- pour établir certaines règles nouvelles, spéciales à ces organismes.

A. — Application de la Convention du 19 juin 1951.

Cette convention s'applique aux Etats-NATO (qui sont appelés, suivant le cas, Etat d'origine et Etat de séjour) et aux fractions des armées de chacun de ces Etats qui sont envoyées sur le territoire d'un autre Etat-NATO. Ces fractions d'armée sont toujours des unités nationales homogènes; le fait que le personnel

De memorie van toelichting omschrijft in de laatste vier paragrafen bondig de werkingssfeer van het Protocol, maar zegt toch niet duidelijk waarom het Verdrag van 15 Juni 1951 ook niet de rechtspositie van de hoofdkwartieren regelt.

De Commissie, die principieel gekant blijft tegen elk overbodig verdrag, tegen elke nieuwe uitbreiding van de fiscale immuniteit tot nieuwe categorieën Europese ambtenaren, tegen de oprichting van talrijke internationale organen met rechtspersoonlijkheid, heeft nauwkeurig willen weten waarom dit protocol naar het oordeel van de Regering, noodzakelijk was.

Uw verslaggever heeft hieromtrent een omstandiger verantwoordingsnota gevraagd aan het Ministerie van Landsverdediging. Hier volgt het antwoord van het departement :

1° Binnen de militaire organisatie, welke ingevolge het Noord-Atlantisch Verdrag is tot stand gekomen, is een aantal intergeallieerde hoofdkwartieren ingesteld. Bij die organen zijn militairen werkzaam, die door de NATO-Staten gedetacheerd werden, en ambtenaren, die rechtstreeks door het hoofdkwartier zijn aangevoren; de intergeallieerde hoofdkwartieren beschikken over een eigen begroting, gestijfd door de bijdragen van de NATO-Staten.

2° Op dit ogenblik is er in België geen intergeallieerd hoofdkwartier gevestigd. In Frankrijk zijn er echter verscheidene, o.m. het hoofdkwartier van de opperbevelhebber der geallieerde krijgsmachten in Europa (SHAPE). De Fransen hebben vrij spoedig ingezien dat de werkzaamheid van die hoofdkwartieren bij hen in strijd was met een aantal wettelijke bepalingen; een tijdlang hebben zij de ogen kunnen sluiten voor de onwettelijkheden, welke uit de aanwezigheid van die hoofdkwartieren op hun grondgebied voortvloeiden, maar zij hebben steeds krachtiger aangedrongen op een regeling van de toestand door aanneming van een verdrag dat de rechtspositie van die organen wettelijk zou bepalen.

3° Het bleek immers dat er een wet was vereist :

- ten einde het Verdrag van 19 Juni 1951 tussen de bij het Noord-Atlantisch Verdrag aangesloten Staten betreffende de rechtspositie van hun krijgsmachten na aanpassing op de intergeallieerde hoofdkwartieren toe te passen;
- ten einde sommige nieuwe regelen inzonderheid voor die organen vast te stellen.

A. — Toepassing van het Verdrag van 19 Juni 1951.

Dit Verdrag is van toepassing op de NATO-Staten (welke, al naar het geval, Staat van herkomst en Staat van verblijf worden genoemd) en op de onderdelen der legers van elke Staat, welke op het grondgebied van een andere NATO-Staat worden gezonden. Die legeronderdelen zijn altijd homogene nationale eenheden;

(3)

des quartiers généraux est un composé de militaires appartenant aux différents Etats-NATO et intégrés dans un tout organique, rend impossible une application pure et simple de la Convention de 1951 aux quartiers généraux. Il a donc fallu prévoir, pour cette application, un certain nombre d'adaptations. Tel est le premier objet du protocole examiné.

Celui-ci détermine donc dans quels cas les quartiers généraux ont, sur le territoire où ils sont installés, les droits et les obligations d'une force étrangère ou d'un Etat d'origine au sens de la Convention de 1951.

En ce qui concerne les dommages causés au patrioïne des quartiers généraux par les Etats-NATO et vice-versa, les quartiers généraux ont été assimilés aux Etats-NATO, ce qui entraîne une renonciation réciproque, totale ou partielle, à la réparation de ces dommages.

Pour les dommages causés à des particuliers par les quartiers généraux, la réparation est organisée comme si le quartier général était un Etat d'origine, c'est-à-dire que l'Etat de séjour instruira la réclamation et paiera la victime, les trois quarts de l'indemnité payée lui étant ensuite remboursés par le quartier général.

En matière d'impôts enfin, il était nécessaire d'avoir un texte spécial, pour éviter la double imposition sur les traitements du personnel mis à la disposition des quartiers généraux par les différents Etats-NATO et payés par ceux-ci.

B. — Questions spéciales propres aux quartiers généraux.

Il est apparu nécessaire de donner aux quartiers généraux suprêmes, la capacité juridique de contracter, d'aliéner, d'acquérir et d'ester en justice.

Pour éviter que les Etats-NATO ne doivent payer indirectement des impôts élevés aux Etats sur lesquels sont installés des quartiers généraux, il a fallu prévoir l'exonération d'impôts des dépenses engagées par ces quartiers généraux pour la défense commune.

Etant donné l'origine multiple des ressources des quartiers généraux, il a aussi fallu prévoir en leur faveur, des dérogations à la législation sur les devises étrangères, et leur permettre d'avoir des comptes en n'importe quelle monnaie.

Enfin, on a pensé devoir organiser la liquidation des avoirs des quartiers généraux interalliés lorsqu'ils auront cessé d'être nécessaires.

aan gezien het personeel van de hoofdkwartieren samengesteld is uit militairen, die tot de onderscheidene NATO-Statē behoren en in een organiek geheel zijn ingedeeld, kan het Verdrag van 1951 niet zonder meer op de hoofdkwartieren worden toegepast. Opdat dit wel zou kunnen, waren er enkele aanpassingen nodig. Dit is het eerste oogmerk van het hier behandelde Protocol.

Hierin wordt dan ook bepaald in welke gevallen de hoofdkwartieren op het grondgebied waar ze gevestigd zijn, de rechten en verplichtingen hebben van een vreemde krijgsmacht of van een Staat van herkomst naar de zin van het Verdrag van 1951.

Met betrekking tot de schade, welke de NATO-Statē aan het patrimonium van de hoofdkwartieren en omgekeerd berokkenen, zijn de hoofdkwartieren gelijkgesteld met de NATO-Statē, waaruit volgt dat er wederkerig, geheel of gedeeltelijk van schadevergoeding wordt afgezien.

Met betrekking tot de schade, welke de hoofdkwartieren aan particulieren berokkenen, wordt de vergoeding geregeld alsof het hoofdkwartier een Staat van herkomst was, d.w.z. dat de Staat van verblijf de klacht behandelt en de schade vergoedt, met dien verstande dat het hoofdkwartier achteraf drie vierde van de betaalde vergoeding terugbetaalt.

Ten slotte moest inzake belastingen een bijzondere tekst voorhanden zijn, ten einde dubbele belasting te voorkomen op de wedden van het personeel dat door de onderscheidene NATO-Statē ter beschikking van de hoofdkwartieren wordt gesteld en door deze wordt betaald.

B. — Bijzondere vraagstukken in verband met de hoofdkwartieren.

Het is noodzakelijk gebleken aan de hoofdkwartieren van de opperbevelhebbers rechtsbevoegdheid te verlenen om overeenkomsten aan te gaan, goederen te vervreemden, te verwerven en in rechte te staan.

Om te vermijden dat de NATO-Statē indirect hoge belastingen te betalen zouden hebben aan de Statē, waar de hoofdkwartieren zijn gevestigd, moesten de uitgaven, welke de hoofdkwartieren voor de gemeenschappelijke verdediging aanwenden, vrijgesteld worden van belasting.

Daar de inkomsten van de hoofdkwartieren van verschillende herkomst zijn, moest te hunnen behoeve ook afgeweken worden van de wetten op de vreemde valuta en moest hun toegelaten worden, rekeningen in om het even welke munt te houden.

Ten slotte heeft men gemeend ook te moeten overgaan tot de vereffening van het bezit der intergeallieerde hoofdkwartieren, wanneer deze niet meer noodzakelijk zullen zijn.

Ayant pris connaissance de ces explications, la Commission a approuvé à l'unanimité le projet de loi et le présent rapport.

Na kennis te hebben genomen van die ophelderingen heeft de Commissie het ontwerp en dit verslag eenparig goedgekeurd.

Le Rapporteur,
Baron P. NOTHOMB.

Le Président,
P. STRUYE.

De Verslaggever,
Baron P. NOTHOMB.

De Voorzitter,
P. STRUYE.